

OMSLAG

Het heiligenboek

Ambrosius. De heilige uit Milaan *Tom Zwaenepoel*

Ambrosius wordt omstreeks 339 in Trier geboren uit een rijke christelijke Romeinse familie. In Rome geniet hij een wetenschappelijke en juridische opleiding, en groeit aldus uit tot een uitstekend redenaar en advocaat. Omstreeks 370 wordt Ambrosius prefect van de twee provincies Liguria en Emilia, met als standplaats Milaan. In die functie vertegenwoordigt hij de keizer in Noord-Italië. In 374 hebben zowel de orthodoxen als de arianen een kandidaat voor de opvolging van de overleden Milanese bisschop. Wanneer Ambrosius de heftige ruzie wil beslechten, wordt hij zelf door de beide partijen tot bisschop verkozen. Hij laat zich meteen dopen en acht dagen later volgt de bisschopswijding. Omdat hij nauwelijks kennis heeft over de heilige Schrift, verdiept hij zich in de theologische literatuur, in het bijzonder de Griekse kerkvaders. Als beroemd predikant maakt hij indruk op onder meer Augustinus van Hippo, die zich door hem laat bekeren en dopen (387). Ambrosius' levensverhaal illustreert de sensationele ommekeer van staatsman tot bisschop. In

zijn nieuwe functie aarzelt hij niet om de mond te openen ten opzichte van 'wereldleiders'. Moedig strijdt hij voor de onafhankelijkheid van Kerk en Staat, en hij verdedigt het principe 'een keizer in, maar niet boven de Kerk'. Ambrosius ijvert voor de zuiverheid en eenheid van de Kerk en probeert te onderhandelen en een oplossing te vinden voor spanningen. Ondanks zijn drukke geestelijke, politieke en diplomatieke activiteiten is Ambrosius ook literair actief. Hij correspondeert met andere kerkgeleerden en politici, schrijft redevoeringen, exegetische werken en Bijbelcommentaren, werken over moraal en ascese, evenals theologische en dogmatische geschriften. Met die literatuur laat hij een rijke schat achter voor de hele Kerk, vooral op het gebied van het morele en maatschappelijke leven. Ambrosius heeft de gave om zijn publiek te fascineren en te overtuigen. Hij munt uit in welsprekendheid, geleerdheid en vlijt. Volgens een legende vloog een zwerm bijen boven zijn wieg en druppelde honing in de mond van de baby, waardoor zijn latere rede-

voeringen 'zoet als honing' zijn. Dit verhaal verklaart waarom Ambrosius in de kunst wordt afgebeeld met een bijenkorf en het patronaat van de imkers draagt. Zijn preken zijn doeltreffend, omdat hij een voorbeeld is voor de christelijke gemeenschap. Na zijn priesterwijding verdeelt hij zijn bezittingen onder de armen. Hij kiest voor een radicaal arm leven en schenkt troost en hoop aan mensen die in lange rijen op hem wachten. Gods aanwezigheid in woord en sacrament is het middelpunt en de bron van Ambrosius' spiritualiteit. Hij hecht veel waarde aan de meditatie van de heilige Schrift en de dagelijkse eucharistieviering. Om die op een zo waardevol mogelijke manier vorm te geven, dicht hij hymnen en antifonen, en componeert hij melodieën die vandaag nog steeds behoren tot de parels van de kerkelijke gezangen. Volgens een legende hebben Augustinus en Ambrosius de lofzang *Te Deum laudamus* gemeenschappelijk gedicht en gecomponeerd. Terwijl de volwassen Augustinus het sacrament van het doopsel ontvangt, heft Ambrosius deze hymne aan en antwoordt

Augustinus hierop vers per vers. Ambrosius' preken en geschriften zijn nauw verbonden met de Schrift, die hij op verlichtende wijze uitlegt. Hij baseert zich hierbij hoofdzakelijk op de Griekse kerkvaders en auteurs zoals Origenes. Bovendien voert hij de *lectio divina*, het contemplatief lezen van de Bijbel, in Europa in. Die spirituele praktijk – ontvankelijk en stil zijn om de stem van God te horen – nemen Augustinus en de navolgende monastieke traditie over. Het lezen is niet langer bestemd voor de verkondiging, zoals in de eerste eeuwen van het christendom. Voortaan behoort het langzaam, aandachtig en indringend lezen 'met de ogen' tot het gebed.

Tom Zwaenepoel, *Het Heiligenboek. Levenswijsheid van honderd en enige heiligen*, Lannoo, Tielt, 2008, 345 blz., 19,95 euro, ISBN 978 90 209 8041 7.

Omroep

26 januari, 23.25 uur, IKON via Nederland 2. Afsluitende aflevering van de vierdelige serie *Grote denkers over de toekomst*. In verwarrende tijden waarin het samenleven ook in Nederland onder druk staat, legt LUX het oor te luisteren bij acht filosofen en schrijvers van wereldformaat (u vindt de lijst op www.luxmagazine.nl), op zoek naar antwoorden op prangende vragen in een snel veranderende wereld en om zo weer nieuwe hoop te krijgen voor de toekomst. In *Mensen moeten zich thuis kunnen voelen* volgende vragen: Hoe creëren we een samenleving waarin we ons verbinden met elkaar en waarin we een gevoel van ergens toe behoren, van geborgenheid ervaren? Hoe kunnen we gevoelens van ontheemding laten verdwijnen? Zijn we voor ons geluk aangewezen op anderen, of leven we uiteindelijk toch alleen voor onszelf? Een verhaal over verlangen naar bestemming en betekenis.

De vrome kudde

Beleefd *Ingezonden door Gustaaf Imbrechts*

Indertijd werd nog geslacht op de boerderij, en de parochiepastoor kreeg toen vaak zijn portie witte en zwarte pensen. Boer Pie, niet meteen een kerkganger, zendt aldus zijn zoon Kobe met een pakje naar de pastorie. Kobe strubbelde tegen, want de jongen was niet bepaald bevriend met Sofie, de pastoorsmeid. Zegt de vader:
– Kobe, mijn zoon, geef het pak aan meneer pastoor. En muts afdoen en met twee woorden spreken. Heb je het verstaan?

Kobe knikt en gaat op stap, het pakje pensen onder de arm. Bij de pastorie belt hij aan en zegt korzelig tegen Sofie, die de deur opent:
– 't Is voor meneer pastoor, dat ik gekomen ben.

En Sofie antwoordt:
– Die doet zijn namiddagdutje, geef het maar aan mij.

Waarop Kobe:
– Poten af Sofie! Ik moest het hem zelf afgeven, muts afdoen en met twee woorden spreken.

Waarop de verbolgen Sofie:
– Wat een onbeschofte snotneus ben jij!

Net op dat moment komt de pastoor aangesloft.
– Aha, dag Kobe.

Kobe flapt het eruit:
– Wij hebben ons varken geslacht en onze va heeft gezegd dat...

De pastoor valt hem in de rede:
– Ja Kobe, ik heb het allemaal gehoord, maar je zou toch moeten leren een beetje beleefd te zijn. Ik zal het eens voordoen. Jij staat binnen en ik buiten. Verstaan?

Mijnheer pastoor belt aan en zegt heel beleefd:
– Wij hebben ons varken geslacht, mijnheer pastoor. Dit pakje is voor u en eet smakelijk!

Waarop Kobe zich omdraait en Sofie toeroept:
– Geef dat braaf en beleefd ventje eens een briefje van twintig voor zijn spaarpot!

VLAAMSE PUZZELS
DEPUZZELAAR
Uitgeverij Jacques Gilliéron bvba
Antwerpen Telefoon (03)658.91.53 - 658.00.53

Zweedse kruiswoordpuzzel.
Méér van deze Zweedse puzzels vindt u in de volgende Vlaamse puzzeltijdschriften van 'De Puzzelaar' t.w. De Stad Stockholm en De Viking.
Bij uw dagbladhandelaar verkrijgbaar.

Oplossing van de puzzel van vorige week: MARMELADE

wijs	↓	gesteldheid	↓	kilometer	↓	materie	↓	broos	↓
lengtemaat		warmte-eenheid		fotografische term		voegwoord		eenzekere	
→		↓		↓		↓		↓	
veldvrucht	→			1	interval	→			
Europees land					op die plaats				
→		9			↓	sterk schijnend onderwijstype	→		
geheel	→					↓	reisweg	voorzetsel	
mannetjesbij			5						
→	7		bewoner v. Oceanië	→	4				Bijbelse vrouw
Afrikaans land	→		↓			gewicht	→		↓
bloedvat						achter			
→				Griekse letter	→	op dit moment voorzetsel		bijwoord	
opvoedingswerk		flinke klap	→	6	↓	3		↓	2
→						tijdperk	→		
8									

In onze Kerk mag best wat meer gelachen worden. Dat blijkt ook de uitdrukkelijke wens van heel wat lezers. Die proberen we in deze rubriek op hun wensen te bedienen. Wekelijks één of meerdere mopjes, leuke anekdotes, bedenkingen, woordspelingen... Kent u er nog een leuke? **KERK & leven · Vrome Kudde**, Halewijnlaan 92, 2050 Antwerpen, fax 03 210 08 49, e-mail devromekudde@kerknet.be.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
---	---	---	---	---	---	---	---	---